

1330**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 29 lipca 2005 r.

w sprawie zwalczania rzekomego pomoru drobiu²⁾

Na podstawie art. 61 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625 oraz z 2005 r. Nr 23, poz. 188 i Nr 33, poz. 289) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy sposób i tryb zwalczania rzekomego pomoru drobiu, zwanego dalej „chorobą”, u drobiu, gołębi pocztowych i innych ptaków trzymanyh w niewoli, a w szczególności:

- 1) sposób i tryb postępowania przy podejrzeniu choroby;
- 2) sposób i tryb postępowania przy stwierdzeniu choroby;
- 3) rodzaj próbek pobieranych do badań laboratoryjnych oraz sposób ich pobierania i wysyłania;
- 4) środki stosowane przy zwalczaniu choroby;
- 5) sposoby oczyszczania i odkażania;
- 6) sposób i tryb postępowania przy wygaszaniu ogniska choroby;
- 7) warunki i sposób ponownego umieszczania zwierząt w gospodarstwie.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) drób zakażony — drób, gołębie pocztowe i inne ptakizymane w niewoli:

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 134, poz. 1433).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają częściowo postanowienia dyrektywy Rady 92/66/EWG z dnia 14 lipca 1992 r. wprowadzającej wspólnotowe środki zwalczania rzekomego pomoru drobiu (Dz. Urz. WE L 260 z 05.09.1992).

- a) u których obecność wirusa choroby została potwierdzona badaniem wykonanym przez laboratorium, o którym mowa w art. 23 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. Nr 33, poz. 287, z późn. zm.³⁾), lub
  - b) znajdujące się w kolejnym z ognisk choroby, u których wystąpiły objawy kliniczne lub zmiany pośmiertne charakterystyczne dla choroby;
- 2) drób podejrzany o zarażenie — drób, gołębie pocztowe i inne ptaki trzymane w niewoli, u których stwierdzono objawy kliniczne lub zmiany pośmiertne wskazujące na obecność wirusa choroby;
- 3) drób podejrzany o zakażenie — drób, gołębie pocztowe i inne ptaki trzymane w niewoli, które pośrednio lub bezpośrednio zetknęły się z wirusem choroby;
- 4) gołąb pocztowy — gołębia przetransportowanego lub przeznaczonego do transportu z gołębnika do miejsca, z którego zostanie uwolniony, aby mógł wrócić do gołębnika lub innego określonego miejsca;
- 5) gołębnik — pomieszczenie używane do utrzymywania lub hodowli gołębi pocztowych.

§ 3. 1. Powiatowy lekarz weterynarii, po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia choroby u drobiu w gospodarstwie, niezwłocznie obejmuje je nadzorem i podejmuje czynności mające na celu wykrycie albo wykluczenie choroby, w szczególności:

- 1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne;
- 2) przeprowadza badanie kliniczne drobiu;
- 3) pobiera próbki do badań laboratoryjnych w sposób, który jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 4) nakazuje:
  - a) prowadzenie i aktualizowanie spisu wszystkich kategorii drobiu znajdującego się w gospodarstwie, z wyszczególnieniem dla każdej jego kategorii liczby drobiu padłego, wykazującego objawy kliniczne i niewykazującego objawów choroby, w tym także drobiu padłego i wylężonego w okresie podejrzenia o chorobę, oraz kontroluje ten spis przy każdej wizycie w gospodarstwie,
  - b) odosobnienie drobiu znajdującego się w gospodarstwie w poszczególnych kurnikach lub w innych obiektach, w których jest on utrzymywany,
  - c) zastosowanie właściwych środków odkażających przed wejściami i wyjściami z kurników,

jak również wjazdami i wyjazdami z terenu gospodarstwa;

- 5) zakazuje:
- a) przemieszczania drobiu,
  - b) przemieszczania, bez jego zgody, na czas określony:
    - osób, pojazdów oraz zwierząt innych niż drób,
    - mięsa drobiowego lub drobiu padłego, środków żywienia zwierząt, ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego, odchodów, ściółki, sprzętu i innych przedmiotów mogących przenosić chorobę,
  - c) wywożenia jaj z gospodarstwa bezpośrednio do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne, o którym mowa w przepisach o wymaganiach weterynaryjnych przy produkcji i dla produktów jajecznych umieszczanych na rynku.

2. Powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na wywóz jaj, o którym mowa w ust. 1 pkt 5 lit. c, jeżeli:

- 1) spełniają wymagania dla jaj umieszczanych na rynku;
- 2) każda przesyłka zawierająca uprzednio odkażone jaja, przed wystaniem, zostanie zaplombowana przez urzędowego lekarza weterynarii i pozostanie zaplombowana podczas transportu do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne;
- 3) powiatowy lekarz weterynarii, właściwy dla miejsca położenia zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne, poinformuje go o otrzymaniu każdej przesyłki jaj przeznaczonych do przetworzenia i zapewni, że:
  - a) jaja, o których mowa w pkt 2, będą przechowywane oddzielnie od innych jaj od czasu ich dostarczenia do tego zakładu do czasu ich przetworzenia,
  - b) skorupki tych jaj zostaną uznane za materiał II kategorii w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1774/2002 z dnia 3 października 2002 r. ustanawiającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 273 z 10.10.2002),
  - c) opakowania jaj, środki ich transportu oraz obiekty, w których były przetrzymywane te jaja, zostaną oczyszczone i odkażone w sposób, który jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 91, poz. 877 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 23, poz. 188 i Nr 33, poz. 289.

3. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla miejsca położenia gospodarstwa, o którym mowa w ust. 1, informuje powiatowego lekarza weterynarii

właściwego dla miejsca położenia zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne o planowanej wysyłce jaj.

4. Powiatowy lekarz weterynarii może zastosować środki, o których mowa w ust. 1, w stosunku do innych gospodarstw, jeżeli uzna, że ich położenie lub kontakt z gospodarstwem, w którym podejrzewa się chorobę, może spowodować przeniesienie się choroby.

5. Środki, o których mowa w ust. 1—4, stosuje się do czasu wykluczenia choroby przez powiatowego lekarza weterynarii.

§ 4. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia choroby u drobiu w gospodarstwie wyznacza je jako ognisko choroby oraz:

- 1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne;
- 2) nakazuje:
  - a) niezwłoczne zabicie wszystkich sztuk drobiu w gospodarstwie,
  - b) zniszczenie zwłok wszystkich sztuk drobiu padłego lub zabitego oraz wszystkich jaj znajdujących się w gospodarstwie,
  - c) zniszczenie lub unieszkodliwienie ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego, środków żywienia zwierząt, ściółki, odchodów i innych przedmiotów, które mogły ulec zakażeniu w sposób, który wyklucza szerzenie się tej choroby;
- 3) ustala miejsce, w którym znajdują się:
  - a) mięso drobiowe pochodzące z tego gospodarstwa, w przypadku gdy ubój miał miejsce w okresie inkubacji choroby,
  - b) jaja wylęgowe i jaja konsumpcyjne, które zostały zniesione w okresie inkubacji choroby w tym gospodarstwie i wywiezione z tego gospodarstwa;
- 4) informuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla miejsca, o którym mowa w pkt 3, o tym, że na obszarze jego działania znajduje się mięso drobiowe, jaja wylęgowe lub jaja konsumpcyjne, o których mowa w pkt 3.

2. Powiatowy lekarz weterynarii, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, nakazuje zniszczenie mięsa drobiowego, jaj wylęgowych lub jaj konsumpcyjnych pochodzących z gospodarstwa, o którym mowa w ust. 1, a w przypadku piskląt wylęzonych z takich jaj, obejmuje je nadzorem w celu wykrycia albo wykluczenia u nich choroby.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do jaj konsumpcyjnych, które były uprzednio poddane oczyszczeniu i odkażeniu.

4. Po wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, kurniki lub inne obiekty, w których

był utrzymywany drób, ich otoczenie, pojazdy używane do jego przewozu oraz inne przedmioty, które mogły ulec zakażeniu, poddaje się oczyszczaniu i odkażeniu pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii.

5. Powiatowy lekarz weterynarii może zastosować środki, o których mowa w ust. 1—4, w stosunku do innych gospodarstw, jeżeli uzna, że ich położenie lub kontakt z gospodarstwem, w którym stwierdzono chorobę, może spowodować przeniesienie się choroby.

6. Powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na ponowne wprowadzenie drobiu do gospodarstwa po upływie co najmniej 21 dni od dnia przeprowadzenia czynności, o których mowa w ust. 4.

§ 5. W ognisku choroby, w którym szczep wirusa choroby z indeksem patogenności domózgowej (ICPI) wyższym niż 0,7 i niższym niż 1,2 został wyizolowany od drobiu, u którego nie stwierdzono objawów klinicznych choroby, a laboratorium⁴⁾ ustaliło, że wirus wywodzi się z atenuowanej szczepionki, powiatowy lekarz weterynarii może odstąpić u drobiu od stosowania środków, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz w ust. 2—4 i 6, jeżeli obejmie to gospodarstwo nadzorem przez okres 30 dni od dnia stwierdzenia choroby oraz:

- 1) zostaną zastosowane środki, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 lit. b i c, pkt 5 lit. b i c oraz ust. 2;
- 2) drób nie opuści tego gospodarstwa, chyba że zostanie bezpośrednio przetransportowany w celu niezwłocznego poddania ubojowi do rzeźni wyznaczonej przez powiatowego lekarza weterynarii, po wcześniejszym uzgodnieniu tego z powiatowym lekarzem weterynarii właściwym ze względu na miejsce położenia rzeźni, przy czym po przywiezieniu do rzeźni drób przetrzymuje się i poddaje ubojowi oddzielnie od innych zwierząt, a tuszki ubitego drobiu znakuje się w sposób określony w przepisach o wymaganiach weterynaryjnych przy produkcji mięsa drobiowego.

§ 6. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku gospodarstw, w których znajdują się dwa lub większa liczba stad drobiu, może odstąpić od stosowania środków, o których mowa w § 4, w stosunku do tych stad drobiu, w których wszystkie zwierzęta są zdrowe, jeżeli:

- 1) stada te są utrzymywane w kurnikach, których pomieszczenia są całkowicie odizolowane od pomieszczeń, w których znajduje się drób zakażony, podejrzany o zakażenie lub podejrzany o zarażenie;
- 2) czynności związane z utrzymywaniem drobiu, w tym karmienie drobiu, odbywają się w sposób uniemożliwiający szerzenie się choroby.

⁴⁾ Określone w załączniku V dyrektywy Rady 92/66/EWG z dnia 14 lipca 1992 r. wprowadzającej wspólnotowe środki zwalczania rzekomego pomoru drobiu (Dz. Urz. WE L 260 z 05.09.1992). Dane dotyczące ogłoszenia powyższych aktów dotyczą ich ogłoszenia w Polskim wydaniu specjalnym Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej.

§ 7. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku powzięcia podejrzenia, że drób w gospodarstwie może być zarażony, w szczególności poprzez przemieszczanie się ludzi, zwierząt lub pojazdów, w celu wczesnego stwierdzenia podejrzenia choroby, obejmuje to gospodarstwo nadzorem, w ramach którego:

- 1) prowadzi i aktualizuje spis wszystkich kategorii drobiu znajdującego się w gospodarstwie;
- 2) kontroluje przemieszczanie się drobiu;
- 3) podejmuje działania, o których mowa w ust. 2 i 3.

2. Powiatowy lekarz weterynarii w szczególnie uzasadnionych przypadkach wprowadza zakaz wywozu drobiu z gospodarstwa, o którym mowa w ust. 1, z wyjątkiem transportu drobiu bezpośrednio do rzeźni, w której pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii dokonuje się niezwłocznego uboju tego drobiu.

3. Powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na transport, o którym mowa w ust. 2, po przeprowadzeniu, w celu wykluczenia choroby, badania klinicznego wszystkich sztuk drobiu.

4. Zakaz, o którym mowa w ust. 2, obowiązuje przez okres od 7 do 21 dni, licząc od dnia, w którym przeprowadzono dochodzenie epizootyczne i uzyskane w wyniku tego dochodzenia informacje wskazują na brak możliwości zarażenia chorobą.

5. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku gospodarstw, w których znajdują się dwa lub większa liczba stad drobiu, może odstąpić od stosowania środków, o których mowa w ust. 1—4, w stosunku do tych stad drobiu, w których wszystkie sztuki drobiu są zdrowe, jeżeli:

- 1) stada te są utrzymywane w kurnikach, których pomieszczenia są całkowicie odizolowane od pomieszczeń, w których znajduje się drób zakażony, podejrzany o zakażenie lub podejrzany o zarażenie;
- 2) czynności związane z utrzymywaniem drobiu, w tym karmienie drobiu, odbywają się w sposób uniemożliwiający szerzenie się choroby.

§ 8. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku powzięcia podejrzenia, że gołębie pocztowe w gołębniku lub w gospodarstwie mogą być zarażone, w szczególności poprzez przemieszczanie się ludzi, zwierząt lub pojazdów, może wprowadzić zakaz wywozu gołębi pocztowych przez okres 21 dni.

§ 9. 1. Powiatowy lekarz weterynarii, wojewoda albo minister właściwy do spraw rolnictwa w przypadku wyznaczenia ogniska choroby u drobiu określa:

- 1) obszar zapowietrzony o promieniu co najmniej 3 km;
- 2) obszar zagrożony o promieniu co najmniej 10 km.

2. Obszar zapowietrzony i zagrożony określa się, uwzględniając czynniki geograficzne, administracyjne, ekologiczne i epizootyczne odnoszące się do choroby oraz kontrolowanych obiektów.

3. Organ, o którym mowa w ust. 1, po upływie okresu, o którym mowa w § 10 ust. 5, określa obszar zapowietrzony jako część obszaru zagrożonego.

§ 10. 1. W obszarze zapowietrzonym urzędowy lekarz weterynarii:

- 1) sporządza spis gospodarstw, położonych na tym obszarze, utrzymujących drób;
- 2) przeprowadza kontrole gospodarstw, o których mowa w pkt 1, połączone z badaniem klinicznym drobiu oraz pobraniem próbek do badań laboratoryjnych, jeżeli jest to konieczne;
- 3) gromadzi wyniki kontroli i badań, o których mowa w pkt 2;
- 4) nakazuje:
  - a) odosobnienie drobiu znajdującego się w gospodarstwie w poszczególnych kurnikach lub w innych obiektach, w których jest on utrzymywany,
  - b) zastosowanie środków odkażających w wejściach, wyjściach, wjazdach i wyjazdach z terenu gospodarstwa, o którym mowa w pkt 1;
- 5) kontroluje:
  - a) ruch osób, które miały kontakt z drobiem, tuskami, zwłokami drobiu oraz jajami,
  - b) ruch pojazdów przewożących drób, tuszki, zwłoki drobiu i jaja;
- 6) zakazuje:
  - a) transportu drobiu, z wyjątkiem ruchu tranzytowego głównymi drogami lub koleją,
  - b) przemieszczania drobiu i jaj wylęgowych z gospodarstwa znajdującego się na tym obszarze,
  - c) wywożenia i rozrzucania ściółki oraz nawozu naturalnego bez jego zgody,
  - d) organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt, na których są gromadzone ptaki.

2. Powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na transport:

- 1) drobiu z gospodarstwa znajdującego się na obszarze zapowietrzonym w celu niezwłocznego uboju do rzeźni znajdującej się na obszarze zapowietrzonym, a w przypadku, jeżeli nie jest to możliwe, do rzeźni znajdującej się poza obszarem zapowietrzonym, wyznaczonej przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla miejsca uboju; tuszki ubitego drobiu znakuje się w sposób określony

w przepisach o wymaganiach weterynaryjnych przy produkcji mięsa drobiowego;

- 2) jednodniowych piskląt lub młodych niosek z gospodarstwa znajdującego się na obszarze zapowietrzonym do gospodarstwa, w którym nie jest utrzymywany drób, znajdującego się na terenie obszaru zapowietrzonego; gospodarstwo takie obejmuje się kontrolą, o której mowa w ust. 1 pkt 2;
- 3) jaj wylęgowych z gospodarstwa znajdującego się na obszarze zapowietrzonym do zakładu wylęgu drobiu, wyznaczonego przez powiatowego lekarza weterynarii, przy czym jaja te przed wystaniem i zapakowaniem poddaje się odkażeniu.

3. Transport, o którym mowa w ust. 2, jest dokonywany, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii, środkami transportu oczyszczanymi i odkażanymi, przed i po transporcie.

4. Przed transportem, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza kontrolę gospodarstwa lub zakładu wylęgu drobiu stanowiących miejsce przeznaczenia drobiu.

5. Środki podjęte na obszarze zapowietrzonym stosuje się przez okres co najmniej 21 dni, licząc od dnia zakończenia, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii, oczyszczenia i odkażania gospodarstwa będącego ogniskiem choroby w sposób, który jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 11. 1. W obszarze zagrożonym urzędowy lekarz weterynarii:

- 1) sporządza spis gospodarstw, położonych na tym obszarze, utrzymujących drób;
- 2) przeprowadza kontrolę przemieszczania drobiu i jaj wylęgowych;
- 3) zakazuje:
  - a) przemieszczania drobiu, poza obszar zagrożony, przez okres 15 dni od dnia utworzenia tego obszaru, z wyłączeniem transportów drobiu kierowanych bezpośrednio do rzeźni znajdującej się poza obszarem zagrożonym i wyznaczonej przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla miejsca uboju; tuszki ubitego drobiu znakuje się w sposób określony w przepisach o wymaganiach weterynaryjnych przy produkcji mięsa drobiowego,
  - b) przemieszczania jaj wylęgowych poza obszar zagrożony, z wyłączeniem transportu do zakładu wylęgu drobiu, wyznaczonego przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla miejsca wylęgu; wysyłane jaja i ich opakowania poddaje się oczyszczeniu i odkażeniu przed i po transporcie,
  - c) wywożenia poza obszar zagrożony ściółki i nawozu naturalnego,

d) organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt, na których są gromadzone ptaki.

2. Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lit. a i b, nie dotyczą ruchu tranzytowego głównymi drogami lub koleją.

3. Środki podjęte na obszarze zagrożonym stosuje się przez okres co najmniej 30 dni od dnia zakończenia, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii, oczyszczania i odkażania na terenie gospodarstwa zakażonego w sposób, który jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 12. 1. Powiatowy lekarz weterynarii może, w przypadku gdy gospodarstwo zostanie wyznaczone jako ognisko choroby, przeprowadzić szczepienie drobiu znajdującego się w gospodarstwach położonych w obszarze zagrożonym, jeżeli zostały spełnione warunki, o których mowa w art. 43 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

2. Szczepienia drobiu, o których mowa w ust. 1, przeprowadza się niezwłocznie po wydaniu nakazu przez powiatowego lekarza weterynarii.

3. Szczepieniom poddaje się także drób, który wylał się w gospodarstwie lub został przewieziony do gospodarstwa znajdującego się na obszarze, na którym przeprowadza się szczepienia.

4. W okresie, w którym są przeprowadzane szczepienia, zakazuje się przemieszczania drobiu poza gospodarstwo, z wyłączeniem:

- 1) jednodniowych piskląt przemieszczanych na teren gospodarstwa, w którym zostaną zaszczepione i znajdującym się na obszarze, na którym są przeprowadzane szczepienia;
- 2) drobiu bezpośrednio transportowanego w celu niezwłocznego poddania ubojowi w rzeźni.

5. Powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na transport, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, do rzeźni znajdującej się poza obszarem objętym szczepieniami po przeprowadzeniu kontroli gospodarstwa.

6. Po zakończeniu szczepień przemieszczanie poza obszar, na którym przeprowadzano szczepienia, jest możliwe jedynie po wyrażeniu zgody przez powiatowego lekarza weterynarii w przypadku:

- 1) jednodniowych piskląt przeznaczonych do produkcji mięsa do gospodarstwa, w którym zostaną zaszczepione i będą utrzymywane; powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce położenia tego gospodarstwa obejmuje je nadzorem do czasu ich uboju;
- 2) drobiu, który został zaszczepiony co najmniej na 21 dni przed dniem opuszczenia gospodarstwa i jest przeznaczony do niezwłocznego uboju;

3) jaj wylęgowych pochodzących od drobiu hodowlanego w rozumieniu ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1762 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 866), zaszczerpionego co najmniej na 21 dni przed dniem przemieszczenia jaj; jaja i ich opakowania odkaża się przed ich przemieszczeniem.

7. Środki przewidziane w ust. 3 i 6 stosuje się przez okres 3 miesięcy od dnia zakończenia szczepień.

8. Powiatowy lekarz weterynarii, jeżeli jest to konieczne, może przedłużyć okres stosowania środków, o których mowa w ust. 3 i 6, o kolejne 3 miesiące.

9. Powiatowy lekarz weterynarii może odstąpić od przeprowadzania szczepień stad o szczególnej wartości naukowej, jeżeli w stosunku do tych stad zostaną zachowane wszelkie środki zabezpieczające przed zakażeniem ptaków wirusem choroby i stada te zostaną poddane okresowym badaniom serologicznym.

§ 13. 1. Powiatowy lekarz weterynarii po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia choroby u gołębi pocztowych lub innych ptaków trzymanyh w niewoli, z wyłączeniem drobiu, niezwłocznie obejmuje nadzorem gołębnik lub gospodarstwo i podejmuje czynności mające na celu stwierdzenie albo wykluczenie choroby, w szczególności:

- 1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne;
- 2) przeprowadza badanie kliniczne;
- 3) pobiera próbki do badań laboratoryjnych w sposób, który jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 4) zakazuje przemieszczania gołębi i innych ptaków trzymanyh w niewoli oraz przedmiotów, które mogą spowodować szerzenie się choroby.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, stosuje się do czasu wykluczenia choroby przez powiatowego lekarza weterynarii.

§ 14. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia w gospodarstwie lub w gołębniku choroby u gołębi pocztowych lub innych ptaków trzymanyh w niewoli, z wyłączeniem drobiu, wyznacza to gospodarstwo lub ten gołębnik jako ognisko choroby oraz:

- 1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne, a także:
  - a) nakazuje:
    - niezwłoczne zabicie wszystkich sztuk gołębi pocztowych lub innych ptaków trzymanyh w niewoli,
    - zniszczenie zwłok wszystkich sztuk gołębi pocztowych lub innych ptaków trzymanyh w niewoli padłych lub zabitych oraz wszystkich jaj pochodzących od tych ptaków, znajdujących się w gospodarstwie lub gołębniku,

— zniszczenie lub unieszkodliwienie ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego, środków żywienia zwierząt, ściółki, odchodów i innych przedmiotów, które mogły ulec zakażeniu, w sposób, który wyklucza szerzenie się choroby,

b) zakazuje ponownego wprowadzania gołębi pocztowych lub innych ptaków trzymanyh w niewoli do gospodarstwa lub gołębnika, przez okres co najmniej 21 dni od dnia przeprowadzenia czynności, o których mowa w ust. 3, albo

2) zakazuje przemieszczania gołębi lub innych ptaków trzymanyh w niewoli:

a) do gołębnika lub gospodarstwa,

b) z gołębnika lub gospodarstwa

— przez okres co najmniej 60 dni od dnia ustąpienia klinicznych objawów choroby.

2. Powiatowy lekarz weterynarii, w przypadku wydania zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nakazuje zniszczenie przedmiotów, ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego, środków żywienia zwierząt, ściółki lub nawozów naturalnych, które mogły ulec zanieczyszczeniu, a zostały zebrane lub zgromadzone w okresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Po wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 1, gołębniki lub inne obiekty, w których były utrzymywane gołębie pocztowe lub inne ptaki trzymane w niewoli, ich otoczenie, ich środki transportu oraz inne przedmioty, które mogły ulec zakażeniu, poddaje się oczyszczaniu i odkażaniu pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii.

§ 15. Powiatowy lekarz weterynarii uznaje ognisko choroby za wygasłe, jeżeli zostały spełnione następujące warunki:

1) wykonano czynności, o których mowa w § 4 ust. 1—4 albo w § 14;

2) upłynęło co najmniej 21 dni od dnia padnięcia lub zabicia ostatnich sztuk drobiu, gołębi pocztowych lub innych ptaków trzymanyh w niewoli, a ich zwłoki oraz jaja zostały usunięte z ogniska choroby w sposób uniemożliwiający szerzenie się choroby;

3) oczyszczanie i odkażanie zostały przeprowadzone w sposób, który jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *J. J. Pilarczyk*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2005 r. (poz. 1330)

Załącznik nr 1

**RODZAJ PRÓBEK POBIERANYCH DO BADAŃ LABORATORYJNYCH
ORAZ SPOSÓB ICH POBIERANIA I WYSYŁANIA**

1. Do badań laboratoryjnych pobiera się próbki co najmniej od 5 ptaków padłych, w okresie bezpośrednio poprzedzającym pobranie próbek, lub ptaków chorych, które zostały zabite, obejmujące: tchawicę, płuca, mózg, śledzionę, wątrobę, nerki lub inne narządy oraz jelita z treścią pokarmową lub świeży kał.

2. Próbkę pobiera się również z innych zmienionych narządów.

3. Wymazy z tchawicy i szpary podniebiennej oraz wymazy z kloaki wraz z kałem pobiera się od żywych ptaków.

4. Próbkę pobiera się z zachowaniem zasad aseptyki oddzielnie lub jako próby zbiorcze. Próby kału i treści jelit puluje się oddzielnie.

5. Wymazy z kloaki wraz z kałem pobiera się co najmniej od 20 ptaków pochodzących ze stada podejrzanego o chorobę, przy czym próbki te pobiera się tak, aby na waciku był wyraźnie widoczny kał.

6. W szczególnych przypadkach można przesać do badań laboratoryjnych zwłoki ptaków, które padły w okresie bezpośrednio poprzedzającym pobranie próbek.

7. Każdą próbkę pobranego materiału pakuje się i transportuje z zachowaniem szczególnych środków ostrożności.

8. Materiał pochodzący od ptaków żywych pobiera się, nie narażając zwierząt na zbędny ból.

9. Miejsca, z których są pobierane próbki, nie powinny być odkażane ze względu na możliwość inaktywowania wirusa, nawet przez nieznaczną ilość produktu biobójczego. Miejsca takie oczyszcza się i płucze wodą bez detergentów i środków biobójczych.

10. Próbkę materiału pobiera się czystymi, jałowymi narzędziami, najlepiej jednorazowego użytku.

11. Każdą próbkę umieszcza się w mocnym, szklanym lub plastikowym, sterylnym pojemniku, zamykanym szczelnym przykryciem, zabezpieczającym przed

wyciekami zawartości. Przykrycie okleja się wodoodporną taśmą samoprzylepną.

12. Powierzchnię zewnętrzną pojemnika po zamknięciu odkaża się, a następnie płucze się czystą wodą i osusza.

13. Każdy pojemnik zaopatruje się w etykietę zawierającą opis drobiu i jego numer identyfikacyjny, rodzaj próbki, datę i miejsce jej pobrania, imię i nazwisko oraz adres posiadacza drobiu.

14. Próbkę umieszcza się w kontenerze, mocnym kartonie lub pudełku drewnianym i transportuje do właściwego laboratorium w temperaturze 4 °C.

15. Do każdej przesyłanej próbki dołącza się dokument, w formie pisma przewodniego, zawierający następujące informacje:

- 1) imię i nazwisko oraz adres posiadacza drobiu;
- 2) imię i nazwisko oraz adres i numer telefonu powiatowego lekarza weterynarii;
- 3) zakres i kierunek badań diagnostycznych;
- 4) gatunek, kategorię, wiek i liczbę drobiu w gospodarstwie,
- 5) datę wystąpienia objawów klinicznych i ich opis;
- 6) opis zmian stwierdzonych podczas sekcji;
- 7) opis leczenia lub wykonane szczepienia.

16. Na opakowaniu, o którym mowa w ust. 14, umieszcza się napisy ostrzegawcze i informacje: **Materiał zakaźny! Nie otwierać podczas transportu!** W sytuacjach szczególnych kontaktować się z (podać imię i nazwisko, adres oraz telefon nadawcy lub wysyłającego powiatowego lekarza weterynarii oraz nazwę i adres krajowego laboratorium referencyjnego).

17. Próbkę do krajowego laboratorium referencyjnego przesyła się bezpośrednio, nie później niż przed upływem 24 godzin od ich pobrania. O przewidywanym terminie dostarczenia próbek powiadamia się to laboratorium.

SPOSOBY OCZYSZCZANIA I ODKAŻANIA

I. Środki ostrożności

1. Osoby wykonujące zabiegi oczyszczania i odkażania powinny:

- 1) być przeszkolone w zakresie obchodzenia się z preparatami używanymi do tych zabiegów, w tym w zakresie przygotowywania ich roztworów;
- 2) być zaopatrzone w ochronne okulary lub maski, kombinezony oraz rękawice i buty gumowe.

2. Podczas wykonywania zabiegów, o których mowa w ust. 1, należy przestrzegać ogólnych przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

II. Oczyszczanie

1. Oczyszczanie polega na usunięciu zakażonych nawozów naturalnych i innych substancji mogących zawierać czynniki chorobotwórcze z pomieszczeń, w których były utrzymywane ptaki, pomieszczeń gospodarczych i magazynowych, wybiegów i otoczenia budynków oraz ich unieszkodliwieniu.

2. Oczyszczanie przeprowadza się przy użyciu:

- 1) środków fizycznych — narzędzi ręcznych, sprzętu mechanicznego lub wody pod ciśnieniem;
- 2) produktów biobójczych określonych w przepisach o produktach biobójczych.

3. Oczyszczanie przeprowadza się w następującej kolejności:

- 1) wstępnie spryskuje się miejsca przebywania drobiu, po usunięciu drobiu, jego zwłok lub tuszek, produktem biobójczym o takim stężeniu, jakie jest stosowane podczas mycia i odkażania; produkt taki pozostawia się na odkażanej powierzchni przez co najmniej 24 godziny;

2) oczyszcza się:

- a) sufit, ściany, podłogi oraz okna i drzwi w pomieszczeniach, w których były utrzymywane ptaki,
- b) drabiny i przegrody, a także sprzęt, przedmioty i narzędzia, które miały kontakt z ptakami, oraz ubrania ochronne i obuwie osób, które wykonywały czynności związane z utrzymywaniem ptaków,
- c) podłoże na wybiegach;

3) zbiera się zanieczyszczenia stałe oraz nawozy naturalne i poddaje się je unieszkodliwieniu;

4) spala się w wyznaczonym na terenie gospodarstwa miejscu drewniane przedmioty, w szczególności przegrody, podłogi oraz inne przedmioty, jeżeli ich stan uniemożliwia skuteczne oczyszczenie i odkażenie.

III. Odkażanie

1. Odkażanie polegające na niszczeniu czynników chorobotwórczych obecnych w środowisku przeprowadza się przy użyciu:

- 1) środków fizycznych, w tym: przez spalenie sprzętów drewnianych, opalenie sprzętów metalowych, użycie gorącej wody lub pary wodnej;
- 2) produktów biobójczych określonych w przepisach o produktach biobójczych;
- 3) środków biologicznych, z udziałem bakterii nitryfikacyjnych, stosowanych do odkażania nawozów naturalnych.

2. Odkażanie obornika przeprowadza się w następujący sposób:

- 1) na terenie gospodarstwa zakażonego, w pobliżu pomieszczeń inwentarskich na podłożu utwardzonym, w miarę nieprzepuszczalnym, wyznacza się miejsce na kopiec z obornikiem o 2 m szerokości;
- 2) dno kopca, po wyrównaniu, wykłada się folią, a następnie:
  - a) nakłada się na nią warstwę obornika niezakażonego, najlepiej pochodzącego od koniowatych lub bydła,
  - b) zakażony obornik układa się w kształt stożka na wysokość nieprzekraczającą 1,5 m od powierzchni gruntu,
  - c) przykrywa się ściółką i warstwą ziemi o grubości co najmniej 20 cm,
  - d) polewa się produktem biobójczym i pozostawia się co najmniej na 42 dni.

3. Gnojowicę i gnojówkę odkaża się przez:

- 1) dodanie do zbiornika z gnojówką lub gnojowicą produktu biobójczego;
- 2) wymieszanie produktu biobójczego z gnojówką lub gnojowicą;
- 3) pozostawienie zawartości tego zbiornika, po uprzednim jego zabezpieczeniu przed dostępem zwierząt, w szczególności owadów i dzikich ptaków, co najmniej na 45 dni.

4. Odkazanie nawozów naturalnych może być przeprowadzone również poprzez:

- 1) spalenie albo użycie pary wodnej o temperaturze nie niższej od 70 °C;
- 2) zakopanie na głębokość uniemożliwiającą dostęp do nich zwierząt.

5. W ognisku choroby, jak również przed każdym wjazdem i wyjazdem, wejściem i wyjściem z gospodarstwa podejrzanego o wystąpienia choroby oraz z pomieszczeń, w których są utrzymywane ptaki, wykłada się maty odkażające, nasycone produktem biobójczym, w taki sposób, aby były wilgotne.

6. Wymiary mat, o których mowa w ust. 5, wynoszą:

- 1) długość powinna być nie mniejsza niż:
  - a) obwód największego koła pojazdu wjeżdżającego lub wyjeżdżającego — w przypadku mat wyłożonych przed wjazdami i wyjazdami,
  - b) metr — w przypadku mat wyłożonych przed wejściami i wyjściami;
- 2) szerokość powinna być nie mniejsza niż:
  - a) szerokość wjazdu lub wyjazdu — w przypadku mat wyłożonych przed wjazdami i wyjazdami,
  - b) szerokość wejścia lub wyjścia — w przypadku mat wyłożonych przed wejściami lub wyjściami.

7. Osoby, które miały kontakt z ptakami chorymi albo podejrzanymi o zakażenie chorobą oraz ze sprzętem używanym przy wykonywaniu czynności związanych z utrzymywaniem ptaków, powinny, przed opuszczeniem miejsc przebywania ptaków lub gospodarstwa, oczyścić i odkażać ręce, ubranie i obuwie przy użyciu produktów biobójczych.

8. Środki transportu, sprzęt i inne przedmioty, które miały kontakt z ptakami chorymi lub podejrzanymi o zakażenie chorobą i pozostawały w ognisku choro-

by, podlegają — przed opuszczeniem gospodarstwa — oczyszczeniu i odkażeniu przy użyciu produktów biobójczych.

9. Na poszczególnych etapach zwalczania choroby wykonuje się:

- 1) odkażanie zapobiegawcze, przeprowadzane w celu ochrony drobiu przed tą chorobą;
- 2) odkażanie bieżące, przeprowadzane w obecności drobiu przy podejrzeniu lub stwierdzeniu u niego choroby;
- 3) odkażanie wstępne, przeprowadzane po usunięciu drobiu oraz jego zwłok z gospodarstwa;
- 4) odkażanie ostateczne, przeprowadzane po ostatecznym oczyszczeniu, przed uznaniem ogniska choroby za wygasłe.

10. W gospodarstwie, w którym wystąpiło podejrzenie choroby, oraz w ognisku choroby przeprowadza się 1—2 razy dziennie odkażanie bieżące przy użyciu produktu biobójczego.

11. Po usunięciu ptaków lub ich zwłok z ogniska choroby:

- 1) przeprowadza się — przy użyciu środków fizycznych — oczyszczanie miejsc, w których były utrzymywane ptaki, dokonywano ich sekcji lub wykonywano ubój drobiu;
- 2) zmywa się miejsca, o których mowa w pkt 1, produktem biobójczym;
- 3) wykonuje się odkażanie produktem biobójczym.

12. Oczyszczanie i odkażanie, po usunięciu ptaków, ich zwłok, ściółki i nawozów naturalnych oraz innych sprzętów i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego z ogniska choroby, przeprowadza się trzykrotnie co siedem dni, z wyłączeniem spalania, które przeprowadza się jednokrotnie.